

Svanenmärkning av

Kopierings- och tryckpapper

Version 4.2 • 22 juni 2011 – 30 juni 2019

Innehåll

Vad är ett Svanenmärkt kopierings- och tryckpapper?	3
Varför välja Svanenmärkning?	3
Vad kan Svanenmärkas?	3
Hur söker man?	4
Vad krävs för att bli Svanenmärkt?	5
1 Miljökrav	6
2 Kvalitets- och myndighetskrav	7
Marknadsföring	8
Miljömärkets utformning	8
Kriteriedokumentets giltighetstid	9

Bilaga 1	Information om pappret
Bilaga 2	Marknadsföring av miljömärkta kopierings- och tryckpapper - borttagen bilaga

044 Kopierings- och tryckpapper, version 4.2, 5 november 2015

Adresser

Nordiska Ministerrådet beslutade 1989 att införa en frivillig officiell miljömärkning, Svanen. Nedanstående organisationer/företag driver Svanenmärkningen på uppdrag av respektive lands regering. För mer information se webbplatserna:

Danmark

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Portland Towers
Göteborg Plads 1
DK-2150 Nordhavn
Telefon +45 72 300 450
Fax +45 72 300 451
E-post: info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Sverige

Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Telefon +46 8 55 55 24 00
E-post: svanen@svanen.se
www.svanen.se

Finland

Miljömärkning Finland
Box 489
FIN-00101 Helsingfors
Telefon +358 9 61 22 50 00
E-post: joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Norge

Miljømerking
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Telefon +47 24 14 46 00
E-post: info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Island

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavík
Telefon +354 5 91 20 00
Fax +354 5 91 20 20
E-post: svanurinn@ust.is
www.svanurinn.is

Detta dokument får kopieras endast i sin helhet och utan någon form av ändring. Citat får göras om upphovsmannen Nordisk Miljömärkning omnämns.

Vad är ett Svanenmärkt kopierings- och tryckpapper?

Svanenmärket är ett officiellt miljömärke med absoluta krav. Ett Svanenmärkt papper hör till de minst miljöbelastande inom sin grupp och Svanenmärket visar att produkten uppfyller stränga miljökrav.

Detta innebär att pappret är tillverkat så att miljöbelastningen vid produktion, användning och avfall är minskad. Det uppnås genom att använda utvalda råvaror, begränsa användningen av miljöfarliga kemikalier, låga utsläpp till luft och vatten samt minskad energianvändning.

Genom Svanenmärkets miljökrav kan enskilda producenter få vägledning i hur de kan bidra till utvecklingen mot ett ekologiskt hållbart samhälle.

Att en produkt är Svanenmärkt betyder att resurser används effektivt och att produktionsmetoderna är miljöanpassade. Råvaror som ingår i produkten är granskade av Nordisk Miljömärkning och bara de råvaror som är av miljömässigt bästa kvalitet får ingå i pappersprodukten.

Varför välja Svanenmärkning?

- Svanenmärket är en nivåstandard med absoluta krav.
- Svanenmärket är ett kostnadseffektivt och enkelt sätt att kommunicera miljöarbete och miljöengagemang.
- Svanenmärket har hög kännedom och trovärdighet i Norden. Kännedomen om Svanen år 2010 var i Sverige 98 %, i Norge 95 %, i Finland 88 %, i Danmark 93 % och på Island 73 %.
- Miljöfrågor är komplexa och det kan ta lång tid att sätta sig in i specifika frågeställningar. Svanenmärkningen kan ses som en hjälp för detta arbete.
- Svanenmärkningen innehåller även krav på kvalitet och återvinningsmöjligheter. Det gör att en Svanenlicens också kan ses som en kvalitetsstämpel.
- Genom Svanenmärkning når producenter inköpare, både inom den offentliga och privata sektorn, som vill ta hänsyn till miljön.

Vad kan Svanenmärkas?

Produktgruppen för kopieringspapper och tryckpapper omfattar följande papperstyper:

Trähaltigt och träfritt okonverterat kopierings- och tryckpapper tillverkat av kemisk och/eller mekanisk massa och/eller returfibrer, för skrift, tryck och kopiering.

Följande kartonger tillverkade av kemisk och/eller mekanisk massa och/eller returfibrer kan också Svanenmärkas:

Kartong: Homogen kartong SBB (Solid Bleached Board), SBS (Solid Bleached sulphate) och SUB (Solid Unbleached Board)

Falskartong FBB (Folding Boxboard)

Returfiberbaserad kartong WLC (White Lined Chipboard)

Endast papper med entydigt handelsnamn kan märkas. Papper med handelsnamn som kan förekomma både på miljömärkta och icke miljömärkta papper kan inte Svanenmärkas.

Dessa kriterier gäller inte för mjukpapper, fett-täta papper, kaffefilter eller annan typ av kartong än de ovan nämnda samt kraft- eller säckpapper.

Detta kriteriedokument kan även användas till att dokumentera att pappret uppfyller miljökraven för papper som ingår i Svanenmärkta trycksaker.

Hur söker man?

Svanens krav för pappersprodukter är uppdelade i en basmodul, en kemikaliemodul samt tilläggsmoduler för olika produktområden. Basmodulen innehåller krav för pappers- och massatillverkning medan kemikaliemodulen innehåller krav som ställs på kemikalierna. De olika tilläggsmodulerna innehåller specifika krav inom de olika produktområdena. Om kravnivåerna är olika i de olika modulerna, är det alltid nivåerna i tilläggsmodulen som gäller.

Denna tilläggsmodul gäller för kopieringspapper och tryckpapper. Observera att kravnivån för energi i denna tilläggsmodul är hårdare än i basmodulen version 2.

Varje krav är markerat med bokstaven K (för krav) samt ett nummer.

Alla krav i detta dokument samt relevanta krav i basmodulen (version 2) och kemikaliemodulen (version 2) ska uppfyllas för att en licens ska erhållas. Ansökan ska ske med hjälp av den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account.

Om producenten använder andra rapporteringssystem (som EMAS, ISO 14001 eller rapportering till myndigheter) kan det användas som delvis dokumentation om den är tillräckligt produktspecifik och om underlaget i beräkningen är desamma som anges i kriterierna.

Symboler i texten

För varje krav är det beskrivet hur det ska strykas att kravet uppfylls. Det finns också olika symboler som används för att underlätta arbetet. Symbolerna är:

☒ Skicka med

Ansökan

Ansökan skickas till Nordisk Miljömärkning i det land produkten ska säljas, se adresser på sidan 2. Ansökan består av en ansökningsblankett och en ifylld elektronisk ansökningshjälp med uppladdad dokumentation som visar att kraven uppfylls (finns specificerat i kraven). My Swan Account nås via internetadresserna på sidan 2 i det här dokumentet eller via <http://www.nordic-ecolabel.org/portals/paper/my-swan-account1/>

Mer information och hjälp vid ansökan kan finnas. Gå in på respektive lands hemsida för att få information.

Kontroll på plats

I samband med ansökan kontrollerar Nordisk Miljömärkning på plats att kraven uppfylls. Vid kontrollen ska underlag för beräkningar, original till inskickade intyg, mätprotokoll, inköpsstatistik och liknande som styrker att kraven uppfylls kunna uppvisas.

Kostnader

En ansökningsavgift tas ut i samband med att företaget söker licens. Utöver det tillkommer en årsavgift baserad på det Svanenmärkta papprets omsättning.

Frågor

Vid frågor, kontakta gärna Nordisk Miljömärkning, se adresser på sidan 2.

Vad krävs för att bli Svanenmärkt?

Kraven omfattar endast den del av produktionen som Svanenmärkningen avser. I kraven hänvisas det till basmodulen och kemikaliemodulen för pappersprodukter vilka kan hämtas på Nordisk Miljömärknings nationella hemsidor.

För att få en Svanenlicens krävs att:

- Samtliga obligatoriska krav uppfylls
- Nordisk Miljömärkning har kontrollerat verksamheten på plats

1 Miljökrav

Uppfylls kraven?

K1 Information om pappret

Ja ☐ Nej ☐

- Uppge namnet på pappersproducenten.
- Ge upplysningar om varumärke/handelsnamn, kvalitet (é) och ytvikt (g/m²). Säljs pappret i ark eller på rulle? Informationen kan fyllas i på bilaga 1, i detta dokument.

☐ Översikt över punkterna ovan. Använd gärna bilaga 1 i detta dokument för att dokumentera kravet. Vid förfrågan från Nordisk Miljömärkning ska representativa produktprover skickas in.

Bilaga nr _____

K2 Basmodulen och kemikaliemodulen (version 2)

Ja ☐ Nej ☐

- Ange om pappers-/massakvaliteten tidigare är godkänd enligt kraven i basmodulen och kemikaliemodulen.
- Om ja, uppge när och vid vilket sekretariat.
- Om nej, ska alla kraven i basmodulen och kemikaliemodulen uppfyllas.

Dokumentationen från massa- och pappersproducenterna ska ske med hjälp av den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account.

☐ Översikt av punkterna ovan.

Bilaga nr _____

K3 Energikrav kopierings- och tryckpapper

Ja ☐ Nej ☐

För Svanenmärkta kopierings- och tryckpapper ska de totala el- respektive bränslepoängen vara

$$P_{el(total)} < 1,15$$

$$P_{bränsle(total)} < 1,15$$

Energipoängen beräknas med hjälp av en teknisk beskrivning av produktionsprocesserna där energiförbrukningen relateras till referensvärdena för produktionen. En närmare beskrivning av kravet på dokumentation och beräkningsmetoderna ges i basmodulen version 2 där även P_{el} och $P_{bränsle}$ definieras. I $P_{el(total)}$ och $P_{bränsle(total)}$ ingår energipoängen från både pappersproduktionen och massaproduktionen från massorna som används.

☐ Beräkning enligt bilaga 2 i basmodulen version 2 som visar att poänggränsen uppfylls. Ett beräkningsark framtaget av Nordisk Miljömärkning ska användas för beräkning.

Bilaga nr _____

K4 Energikrav för specialpapper och nischprodukter

Ja ☐ Nej ☐

För specialpapper/nischprodukter ska den totala energipoängen vara

$$P_{el(total)} < 1,25$$

$$P_{bränsle(total)} < 1,25$$

Definition av specialpapper/nischprodukter:

Produktionen av specialpapper/nischprodukter ska uppfylla följande krav:

1. Produktionskapaciteten får högst vara 10 ton/dygn, räknat på årsbasis.
2. Produktionsmängden får högst vara 10 ton/dygn, räknat på årsbasis.
3. Produktionen kräver att pappersmaskinens massasystem måste tömmas så ofta att omställningstiden (tid för byte av papperskvalitet) är minst 7 % av nettoproduktionstiden.

Om denna undantagsregel används i en pappersfabrik eller integrerat bruk, ska den resterande papperproduktionens eller massaproduktionens

utsläppstal inte innehålla utsläpp som härstammar från en eller flera andra pappersproduktionslinjer som inkluderas i specialpappersframställningen.

Denna undantagsregel kan användas endast för pappersproduktionslinjer som uppfyller kravpunkterna 1, 2 eller 3. Denna undantagsregel får inte användas som en del av beräkningarna av medelvärden för olika pappersproduktionslinjer.

I $P_{el(total)}$ och $P_{bränsle(total)}$ ingår energipoängen från både pappersproduktionen och massorna som används. En mer detaljerad beskrivning av hur energipoäng beräknas finns i basmodulen version 2.

- ☒ Beräkning enligt bilaga 2 i basmodulen version 2 som visar att poänggränsen uppfylls.

Bilaga nr _____

2 Kvalitets- och myndighetskrav

Uppfylls kraven?

K5 Marknadsföring

Kravet är borttaget enligt beslut av Föreningsstyrelsen den 17 november 2014.

K6 Retursystem

Relevanta nationella regler, lagar och/eller branschavtal beträffande retursystem för produkter och emballage ska uppfyllas i de nordiska länder där den Svanenmärkta produkten marknadsförs.

Ja ☐ Nej ☐

- ☒ Intyg från sökanden om anslutning till befintliga avtal om återvinning/omhändertagande.

Bilaga nr _____

K7 Lagar och förordningar

Licensinnehavaren ska säkerställa att gällande bestämmelser för säkerhet, arbetsmiljö, miljölagstiftning och anläggningspecifika villkor/koncessioner följs på samtliga tillverkningsställen för det Svanenmärkta pappret.

Ja ☐ Nej ☐

Ingen dokumentation krävs men Nordisk Miljömärkning kan dra in licensen om kravet inte uppfylls.

K8 Kvalitets- och miljösäkring

Den sökande har ansvar för att kvaliteten på den miljömärkta produkten inte försämras under licensens giltighetstid.

Ja ☐ Nej ☐

Om det är pappersproducenten som söker eller som innehar Svanenlicensen, ska kravet på kvalitets- och miljösäkring dokumenteras via basmodulen version 2 (krav K5-K6).

Om licensansökaren eller licensinnehavaren är en annan än pappersproducenten ska följande uppfyllas:

- Alla krav i miljömärkningskriterierna som gäller licensansökaren uppfylls och kan kontrolleras under licensens hela giltighetstid.
- Den miljömärkta produkten kan spåras i hela produktionsprocessen, från råvara till färdig produkt.
- Oförutsedda avvikelser eller planlagda ändringar för produkten, som kan ha betydelse för produktens förmåga att uppfylla miljömärkningskraven, rapporteras till Nordisk Miljömärkning omedelbart.

- Licensinnehavaren ska ha miljömärkningsorganisationens skriftliga godkännande innan några ändringar av produkterna genomförs. Ett exempel på sådana förändringar är ändring i recept (massablandning), utbyte av råvara eller ändrad produktionsmetod.
- Det ska finnas en ansvarig i organisationen, som har ansvar för och befogenhet att garantera att kraven i miljömärkningskriterierna uppfylls.
- Det ska finnas en kontaktperson som är ansvarig för rapporteringen till Nordisk Miljömärkning.

Kraven på kvalitets- och miljösäkring dokumenteras genom att fylla i bilaga 5 i basmodulen version 2.

Bilaga nr _____

Marknadsföring

Miljömärket Svanen är ett varumärke med mycket hög kännedom och trovärdighet inom Norden. Det Svanenmärkta kopierings- och tryckpappret får marknadsföras med Svanenmärket så länge licensen är giltig.

Märket ska placeras så att det inte uppstår tvivel om vad märkningen avser och så att det framgår att kopierings- och tryckpappret är miljömärkt.

Mer om marknadsföring finns att läsa i ”Regler för nordisk miljömärkning av produkter” 22 juni 2011 eller senare versioner.

Miljömärkets utformning

Miljömärket och tilldelat licensnummer (anges med 0000-0000) ska ha följande utformning:

Det är tillåtet att använda en undertext, där det står ”Kopieringspapper”, ”Tryckpapper” eller ”Kartong”.

Miljömärket ska placeras på emballaget, både på risomslaget och på kartongen.

Kriteriedokumentets giltighetstid

Nordisk Miljömärkning fastställde version 4 av kriterierna för Kopierings- och tryckpapper den 22 juni 2011 och de gäller till och med 30 juni 2014.

På sekretariatsledarmötet den 15 maj 2013 beslutades om en förlängning av kriterierna med 2 år. Den nya versionen heter 4.1 och är giltig till 30 juni 2016.

Nordiska Miljömärkningsnämnden beslutade den 5 november 2015 att förlänga kriteriernas giltighet. Samtidigt antogs några små redaktionella ändringar. Den 17 november 2014 beslutade Föreningsstyrelsen att krav K5 Marknadsföring ska tas bort. Den nya versionen heter 4.2 och är giltig t.o.m. den 30 juni 2019.

Under giltighetstiden kan Nordiska Miljömärkningsnämnden besluta om justeringar, förtydliganden och/eller förlängningar av kriterierna, varvid en ny version ges ut. Detta medför normalt ingen omprövning av beviljade licenser.

Senast 12 månader innan kriterieversionen går ut, ska Nordiska Miljömärkningsnämnden meddela vilka kriterier som därefter gäller.

Bilaga 1 Information om pappret

GENERELLA UPPLYSNINGAR

Namn på licensinnehavaren/sökanden: _____

Adress: _____

Namn på pappersproducenten: _____

UPPLYSNINGAR OM PAPPRET

Handelsnamn: _____

Kvalité: _____

Minst en av följande punkter ska bockas av:

☐ Kontorspapper till

☐ Kopieringspapper

☐ Laser

☐ Färgfärgskopiering och ink-jet

☐ Färgat papper

☐ Etiketter

☐ Annat: _____

☐ Grafiskt papper till

☐ Digitaltryck

☐ Offset

☐ Kartong

☐ Tidningspapper

☐ Annat: _____

Ytvikt (g/m²): _____

Säljs pappret i ark eller på rulle? _____

Pappersstorlek (minsta, största): _____

Bestrykning: Är pappret ☐ Bestruket ☐ Obestruket

Åldersbeständighet (frivilligt att uppge):

Uppfyller pappret ISO 9706 (Information and documentation - Paper for documents - Requirements for permanence)?

Ja ☐ Nej ☐

Andra punkter (t.ex. körbarhet eller tryckbarhet) _____

Bilaga 2 Marknadsföring av miljömärkta kopierings- och tryckpapper

Marknadsföring av miljömärkta produkter som licens söks för

Bilagan är borttagen enligt beslut av Föreningsstyrelsen den 17 november 2014.